

Łąki w Komborni PLH180042

Maria Ziaja, Tomasz Wójcik
Uniwersytet Rzeszowski

Siedlisko 6410: zmiennowilgotne łąki trzęślicowe ze związku *Molinion caeruleae*

Charakterystyka siedliska

- Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe mają półnaturalny charakter, powstały na skutek ekstensywnej gospodarki człowieka.
- Należą do najcenniejszych półnaturalnych zbiorowisk Polski i Europy Środkowej.
- Wyróżniają się wielogatunkową strukturą i swoistą fenologią rozwoju, mają szeroką amplitudę ekologiczną.
- Powstają zarówno na podłożach zasobnych, jak i mezotroficznych oraz oligotroficznych, wilgotnych i świeżych.
- Specyficzną cechą siedliska jest zmienny poziom wody gruntowej w ciągu roku, stanowiący zasadniczy element różnicujący i decydujący o wykształceniu się swoistej roślinności.

Siedlisko 6410: zmiennowilgotne łąki trzęślicowe

ze związku *Molinion caeruleae*

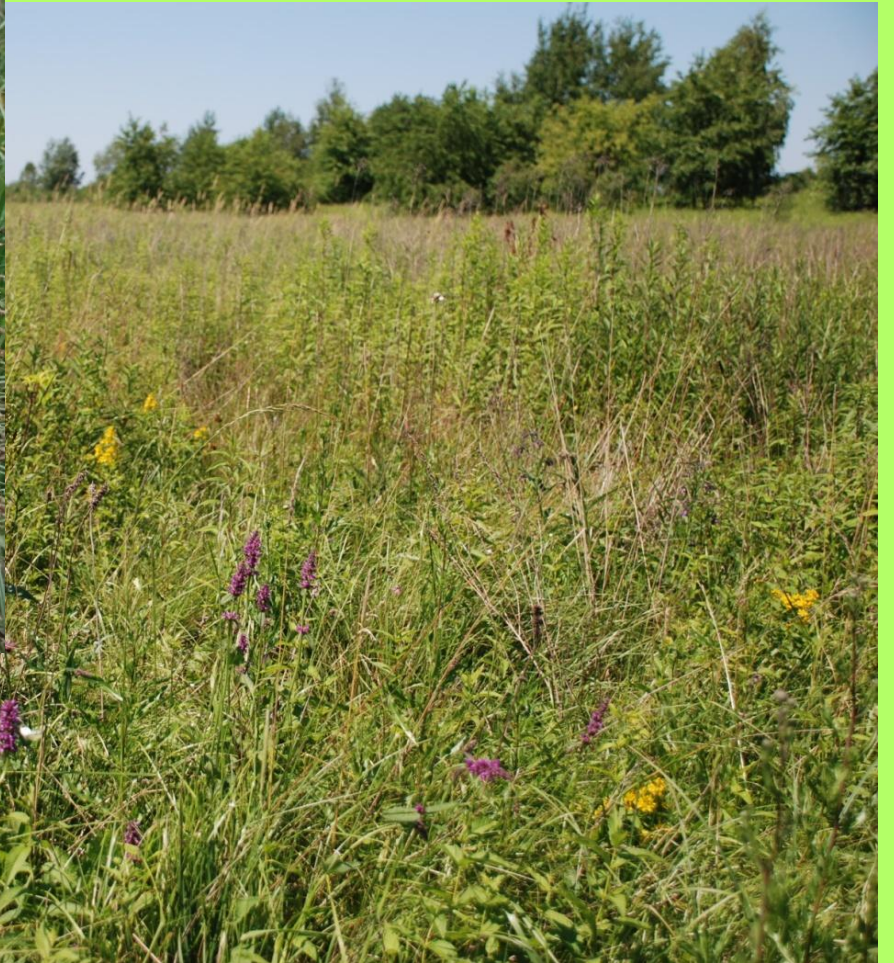
- Zmienny poziom wody gruntowej, jest wysoki wiosną i jesienią, a opada nisko w pełni lata – co daje możliwość występowania wielu gatunków roślin, często o skrajnych wymaganiach.
- Ich powstanie i utrzymanie jest związane ze specyficznym typem gospodarki, polegającej na późnym koszeniu (nawet pod koniec sierpnia lub na początku września) raz lub dwa razy do roku.

Zróżnicowanie w obrębie siedliska

Wyróżnia się dwa podtypy siedliska:

6410-1 łąki olszewnikowo-trzęślicowe *Selino carvifoliae-Molinietum*

6410-2 łąki sitowo-trzęślicowe *Junco-Molinietum*

Gatunki charakterystyczne dla związku *Molinion*

- Bukwica zwyczajna (*Betonica officinalis*)
- Czarcikęs łąkowy (*Succisa pratensis*)
- Goryczka wąskolistna (*Gentiana pneumonanthe*)
- Goździk pyszny (*Dianthus superbus*)
- Komonica skrzydlastostrąkowa (*Tetragonolobus maritimus*)
- Koniopłoch łąkowy (*Silaum silaus*)
- Kosaciec syberyjski (*Iris sibirica*)
- Mieczyk dachówkowaty (*Gladiolus imbricatus*)
- Nasięźrzał pospolity (*Ophioglossum vulgatum*)
- Okrzyń łąkowy (*Laserpitium prutenicum*)
- Olszewnik kminkolistny (*Selinum carvifolia*)
- Oman wierzbolistny (*Inula salicina*)
- Przytulia północna (*Galium boreale*)
- Trzęślica modra (*Molinia caerulea*)
- Turzyca filcowata (*Carex tomentosa*)

**Pełnik
europejski**
(*Trollius
europaeus*)

Bukwica zwyczajna

(*Betonica officinalis*)

Trzęślica modra
(*Molinia caerulea*)

Gatunki przywiązane do siedliska

Krwiściąg lekarski
(*Sanguisorba officinalis*)

Sierpik barwierski
(*Serratula tinctoria*)

Znaczenie ekologiczne i biologiczne

- Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe mają ogromne znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe, ale niewielką wartość gospodarczą.
- Są ostoją wielu rzadkich i ginących gatunków roślin (storczykowatych, goryczkowatych, turzycowatych) oraz zwierząt, m.in. dla motyli wymienionych w II załączniku Dyrektywy Siedliskowej - przeplatka aurinia, czerwończyk nieparek, modraszek telejus, modraszek nausithous.
- Są ostoją dla roślin wymienionych w II Dyrektywie Siedliskowej: jęczyczka syberyjska, mieczyk błotny, starodub łąkowy.
- Są ostoją dla derkacza oraz żerowiskiem dla bociana białego.

Zagrożenia

- Do najważniejszych zagrożeń łąk trzęślicowych należy zaprzestanie dotychczasowego sposobu użytkowania, co powoduje uruchomienie naturalnych procesów sukcesji.
- Sukcesja prowadzi do nadmiernego zadarnienia przez trawy: trzęślicę modrą, śmiałka darniowego i trzcinnika piaskowego. Następuje odkładanie biomasy, co powoduje wzrost zacienienia, wilgotności i prowadzi do zakwaszenia gleby.
- Długotrwały brak użytkowania prowadzi do eliminacji gatunków o wąskich wymaganiach troficznych.
- Zagrożeniem dla siedliska są inwazyjne gatunki roślin, jak np. nawłóć późna i nawłóć kanadyjska.

Ochrona

- Zachowanie siedliska wymaga prowadzenia czynnej ochrony. Polega ona na ekstensywnym koszeniu i utrzymaniu dotychczasowej, tradycyjnej formy gospodarowania.
- Zbiór siana na łąkach trzęślicowych powinien być prowadzony jesienią, po przekwitnięciu większości roślin, a wysokość koszenia nie powinna być niższa niż 10 cm od powierzchni gruntu.
- Łąki mogą być nieregularnie koszone, np. co kilka lat, niepożądane jest natomiast zbyt częste koszenie. Siano powinno być zebrane po każdorazowym koszeniu.
- Łąki o zaawansowanej sukcesji przed przywróceniem koszenia powinny być wykarczowane.
- Nie powinno się stosować nawozów oraz zabiegów agrotechnicznych.

Metodyka badań

- Terminy wykonywania badań: lipiec – sierpień
- Metodyka prac terenowych – zdjęcia fitosocjologiczne metodą Braun-Blanqueta
- Transekty
- Ocena stanu zachowania siedlisk (zgodnie z metodyką GIOŚ)
- Ocena stanu zachowania gatunków (zgodnie z metodyką GIOŚ)
- Dokumentacja: karty obserwacji siedlisk i gatunków, formularze terenowe do zdjęć fitosocjologicznych, fotografie

Dziękujemy za uwagę